

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 40.316/1

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, op 25 april 2006 door de Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering verzocht hem, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over een voorontwerp van decreet "tot wijziging van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn", heeft op 11 mei 2006 het volgende advies gegeven:

Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, heeft de afdeling wetgeving zich in hoofdzaak beperkt tot het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de voorgeschreven vormvereisten is voldaan. Daarnaast bevat dit advies ook nog een aantal opmerkingen over andere punten. Daaruit mag echter niet worden afgeleid dat de afdeling wetgeving, binnen de haar toegemeten tijd, het voorliggende ontwerp op exhaustieve wijze heeft kunnen onderzoeken. Zo bevat dit advies geen opmerkingen van uitsluitend wetgevingstechnische aard. Gelet op de vastgestelde tekortkomingen op dat vlak ⁽¹⁾, worden de stellers van het ontwerp niettemin uitgenodigd het ontwerp op dat punt aan een bijkomend onderzoek te onderwerpen.

*

* *

STREKKING VAN HET VOORONTWERP VAN DECREET

1. Het om advies voorgelegde voorontwerp van decreet bevat in essentie een aantal wijzigingen aan de organieke bepalingen inzake het bestuur van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn (hierna: OCMW's), thans opgenomen in de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn (hierna: de organieke wet).

Een eerste reeks van wijzigingen heeft betrekking op de samenstelling, de vorming, de werking en de bevoegdheden van de raad voor maatschappelijk welzijn en het vast bureau (artikelen 2 tot 36 van het ontwerp).

⁽¹⁾ Bij wijze van voorbeeld: in de artikelen 2 en 22 van het ontwerp is de wetshistoriek niet correct weergegeven; in artikel 3 van het ontwerp moeten de sluitende haakjes na het ontworpen artikel 7, tweede lid, worden geplaatst; sommige verwijzingen zijn onvoldoende precies: zo kan in het ontworpen artikel 25, § 3, eerste lid, *in fine*, van de organieke wet meer precies worden verwezen naar "artikel 15, tweede lid" - artikel 19 van het ontwerp.

Voorts zijn er bepalingen die verband houden met het personeel (artikelen 37 tot 42 van het ontwerp), het budgettair en financieel beheer (artikelen 43 en 44 van het ontwerp) en de samenwerking met en het administratief toezicht door de gemeente (artikelen 45, 46 en 47 van het ontwerp).

Ten slotte bevat het ontwerp slotbepalingen (artikelen 48 tot 55 van het ontwerp), meer bepaald overgangs-, opheffings- en inwerkingtredingsbepalingen. Een aantal van die bepalingen heeft betrekking op de wijze waarop de kosten van de gewestelijke ontvangers worden omgeslagen en de wijze waarop de bijdrage in die kosten wordt ingehouden bij de OCMW's.

2. Het voorliggende ontwerp van decreet beoogt, luidens de memorie van toelichting, thans inzonderheid de institutionele beginselen welke ten grondslag liggen aan het gemeentedecreet van 15 juli 2005 van toepassing te maken op de bestuurlijke organisatie van de OCMW's. De ontworpen maatregelen op het vlak van het personeel, de financiën en het administratief toezicht hebben veeleer een beperkte draagwijdte. Nog luidens de memorie zullen deze laatste aangelegenheden het voorwerp zijn van een volgend ontwerp van decreet.

VORMVEREISTEN

Blijkens de stukken gevoegd bij de adviesaanvraag heeft de Vlaamse Regering op 21 april 2006 beslist de Vlaamse minister, bevoegd voor de binnenlandse aangelegenheden, te gelasten over het voorliggende ontwerp het advies in te winnen van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen en de Hoge Raad voor Binnenlands Bestuur, en om het ontwerp voor te leggen aan het Comité C voor de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten.

Indien de aan de Raad van State voorgelegde tekst ten gevolge van de voornoemde adviezen en onderhandelingen nog wijzigingen zou ondergaan, moeten de gewijzigde bepalingen, ter inachtneming van het voorschrift van artikel 3, § 1, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, voor een nieuw onderzoek aan de afdeling wetgeving worden voorgelegd.

BEVOEGDHEID VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

1. Op grond van artikel 5, § 1, II, 2°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen (hierna: BWHI) zijn de gemeenschappen in beginsel bevoegd inzake "het beleid inzake maatschappelijk welzijn, met inbegrip van de organieke regels betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn".

Op deze bevoegdheid zijn er een aantal uitzonderingen, waardoor bepaalde aspecten betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, voor sommige of voor alle gemeenten, aan de federale wetgever zijn voorbehouden. Hierna wordt ingegaan op:

- 1° een aantal regelingen uit de zogenaamde "Pacifcatiewet" ⁽²⁾ m.b.t. de gemeenten Komen-Waasten en Voeren, en de randgemeenten (artikel 5, § 1, II, 2°, d), laatste zinsnede, BWHI);
- 2° de toekenning van politieke rechten aan vreemdelingen (artikel 8, tweede tot vierde lid, van de Grondwet);
- 3° het instellen van administratieve rechtscolleges (artikel 161 van de Grondwet) en de procedure voor de Raad van State;
- 4° het treffen van regelingen in verband met de sociale zekerheid (artikel 6, § 1, VI, vierde lid, 12°, BWHI).

A. Het voorbehoud t.a.v. een aantal regelingen uit de zogenaamde Pacifcatiewet m.b.t. de gemeente Voeren en de randgemeenten.

1. De gemeenschappen zijn niet bevoegd inzake de "regelingen met betrekking tot de openbare centra voor maatschappelijk welzijn van de gemeenten bedoeld in de artikelen 6 en 7 van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, gecoördineerd

⁽²⁾ Wet van 9 augustus 1988 tot wijziging van de gemeentewet, de gemeentekieswet, de organieke wet betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, de provinciewet, het Kieswetboek, de wet tot regeling van de provincieraadsverkiezingen en de wet tot regeling van de gelijktijdige parlements- en provincieraadsverkiezingen.

op 18 juli 1966, en van de gemeenten Komen-Waasten en Voeren, die opgenomen zijn in de artikelen 6, § 4, 11, § 5, 18*ter*, 27, § 4, en 27*bis*, § 1, laatste lid, van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, en in de wet van 9 augustus 1988 tot wijziging van de gemeentewet, de gemeentekieswet, de organieke wet betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, de provinciewet, het Kieswetboek, de wet tot regeling van de provincieraadsverkiezingen en de wet tot regeling van de gelijktijdige parlements- en provincieraadsverkiezingen" (artikel 5, § 1, II, 2°, d), BWHI).

2. In de ontworpen bepalingen van de organieke wet, met name in de artikelen 7, 14 (ontworpen artikel 20*sexies*), 15, 16, 17, 19, 20, 24, 2°, en 25 van het ontwerp, alsook in de artikelsgewijze toelichting bij artikel 15 van het ontwerp, komt de bedoeling van de stellers ervan tot uiting om deze bevoegdheidsgrenzen te eerbiedigen. Het ontwerp bevat daarnaast geen bepalingen die onverenigbaar zijn met de hiervoor vermelde (federale) aangelegenheden.

B. De toekenning van politieke rechten aan vreemdelingen.

1. Het ontworpen artikel 7, eerste lid, 1°, van de organieke wet (artikel 3 van het ontwerp) beoogt het mogelijk te maken dat een onderdaan van een andere lidstaat van de Europese Unie wordt verkozen tot werkend lid of tot opvolger van een raad voor maatschappelijk welzijn.

2. In dat verband dient te worden herinnerd aan hetgeen de Raad van State, afdeling wetgeving, heeft opgemerkt in advies 30.118/VR van 13 juni 2000 "over een voorontwerp van wet tot wijziging van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn":

"De uitoefening van openbare mandaten in organen van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn behoort tot de politieke rechten in de zin van artikel 8 van de Grondwet ⁽³⁾ ⁽⁴⁾.

Volgens het tweede lid van die grondwetsbepaling is de staat van Belg een vereiste om die rechten te kunnen uitoefenen. De overige vereisten worden bepaald door de «Grondwet en de overige wetten op de politieke rechten».

Wat de openbare centra voor maatschappelijk welzijn betreft, worden die overige vereisten hoofdzakelijk door de gemeenschappen bepaald. Bij de bijzondere wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur is de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen immers zo gewijzigd dat «het beleid inzake maatschappelijk welzijn, met inbegrip van de organieke regels betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn», naar de gemeenschappen wordt overgeheveld. Bij diezelfde bijzondere wet is de federale overheid evenwel bevoegd gebleven om bepaalde regels vast te stellen voor de openbare centra voor maatschappelijk welzijn van de gemeenten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de Brusselse randgemeenten genoemd in artikel 7 van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken en de gemeenten Voeren en Komen-Waasten.

Na die bevoegdheidsoverheveling is artikel 8 van de Grondwet gewijzigd om sommige categorieën van vreemdelingen bepaalde politieke rechten toe te kunnen kennen.

Zo is artikel 8 aangevuld met de volgende twee leden:

«In afwijking van het tweede lid kan de wet het stemrecht regelen van de burgers van de Europese Unie die niet de Belgische nationaliteit hebben, overeenkomstig de internationale en supranationale verplichtingen van België.

⁽³⁾ Arbitragehof, arrest nr. 18/90 van 23 mei 1990, overweging B.16.3.1., Verz. 1990, blz. 121. Op te merken valt dat het Arbitragehof geen onderscheid maakt naargelang de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn rechtstreeks via algemene verkiezingen of indirect door de gemeenteraad worden gekozen. De bepalingen die ter beoordeling aan het Arbitragehof waren voorgelegd, hadden immers ook betrekking op de gemeenten genoemd in artikel 8, 3° tot 10°, van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken.

⁽⁴⁾ Het begrip "politieke rechten" in de zin van artikel 8 van de Grondwet moet worden onderscheiden van het begrip waarnaar wordt verwezen in artikel 145 van de Grondwet om de respectieve bevoegdheden van de gewone rechtbanken en de administratieve rechtscollèges te preciseren. Volgens de dominante rechtsleer heeft de Grondwetgever gewild dat vreemdelingen uitgesloten worden van de volgende politieke rechten: "droits de participer - personnellement ou par des représentants - à l'activité des assemblées délibérantes, en particulier celles qui doivent décider de l'impôt et du contingent" (F. DELPÉREE, *Droit constitutionnel*, Larcier, 1987, blz. 155; "Les étrangers et les élections en Belgique", *Administration publique*, 1978-1979, blz. 34 e.v.). Het Arbitragehof sluit zich blijkbaar daarbij aan, aangezien het de uitoefening van politieke mandaten op plaatselijk niveau, ongeacht of het gaat om mandaten in gemeentelijke instellingen dan wel om mandaten in openbare centra voor maatschappelijk welzijn, als politieke rechten in de zin van artikel 8 van de Grondwet beschouwt.

Het stemrecht bedoeld in het vorige lid kan door de wet worden uitgebreid tot de in België verblijvende niet-Europese Unie onderdanen, onder de voorwaarden en op de wijze door haar bepaald» ⁽⁵⁾.

Onder het woord «wet» in de zin van die twee leden moet een federale wet worden verstaan. Immers, als de Grondwetgever de gemeenschappen en gewesten binnen hun respectieve bevoegdheden de mogelijkheid had willen geven om vreemdelingen politieke rechten te verlenen, dan had hij niet alleen naar de wet, maar ook naar het decreet en naar de regel in artikel 134 van de Grondwet verwezen.

Uit de parlementaire voorbereiding blijkt bovendien duidelijk dat het woord «stemrecht» in de zin van die leden zowel slaat op het actieve als op het passieve kiesrecht ⁽⁶⁾.

Artikel 8, derde lid, bepaalt tot slot dat bij de wet politieke rechten kunnen worden verleend aan burgers van de Europese Unie die niet de Belgische nationaliteit hebben «overeenkomstig de internationale en supranationale verplichtingen van België». Het is dus alleen in de mate dat zulks in een internationale of supranationale verplichting wordt bepaald dat onderdanen van lidstaten van de Europese Unie stemrecht kunnen krijgen ⁽⁷⁾. Vanaf 1 januari 2001 kan het recht dat hen aldus zal zijn toegekend, worden uitgebreid tot andere vreemdelingen die in België wonen.

Volgens het huidige internationaal recht behoeft België onderdanen van lidstaten van de Europese Unie het actieve en het passieve kiesrecht alleen te geven bij gemeenteraadsverkiezingen ⁽⁸⁾.

De parlementaire voorbereiding van de herziening van de Grondwet getuigt overigens van de wil om, bij de huidige stand van het internationaal recht, de burgers van de Europese Unie die niet de Belgische nationaliteit hebben niet het recht te geven lid te worden van de raad voor maatschappelijk welzijn, noch het recht deel te nemen aan de rechtstreekse verkiezing van de leden van die raad.

In het verslag namens de commissie voor de institutionele aangelegenheden van de Senaat staat immers de volgende gedachtenwisseling:

«De eerste minister verklaarde in zijn inleidende uiteenzetting dat de beoogde regeling enkel van toepassing zal zijn op rechtstreekse verkiezingen, wat de OCMW-raden uitsluit.

⁽⁵⁾ In een overgangsbepaling staat dat de wet bedoeld in het vierde lid niet kan worden aangenomen vóór 1 januari 2001.

⁽⁶⁾ *Parl. St.*, Kamer, 1995-96, nr. 354/5, blz. 4 e. v.; *Parl. St.*, Senaat, 1998-99, nr. 1-1131/3, 27. Zie in dat verband J. VAN NIEUWENHOVE, "Parlementair recht - toekenning van stemrecht aan vreemdelingen", *TBP* 1999, 188.

⁽⁷⁾ J. VAN NIEUWENHOVE, *idem*.

⁽⁸⁾ In de bijlage bij richtlijn 94/80/EG van de Raad, die de werkingssfeer van die richtlijn bepaalt, is voor België alleen sprake van gemeenten.

Het lid wijst er echter op dat in bepaalde faciliteitengemeenten de OCMW-raden, tezamen met de gemeenteraden, rechtstreeks worden verkozen. Is de beoogde regeling hiervoor ook van toepassing of niet? Indien niet, dan is volgens het lid het gevaar groot dat er een verschil in samenstelling zou kunnen ontstaan tussen de gemeenteraden en de OCMW-raden van dezelfde gemeenten.

...

(...) verduidelijkt de eerste minister dat alle OCMW-raden uitgesloten zijn van de beoogde regeling, ook die OCMW-raden die rechtstreeks worden verkozen. Het gevaar voor verschillende meerderheden in de gemeenteraad en de OCMW-raad kan zich volgens de eerste minister enkel voordoen in het schoolvoorbeeld waarbij de EU-burgers verkozen zouden worden op louter Europese lijsten. Indien zij kandidaat zouden zijn op lijsten van bestaande politieke partijen, zal het geheel van de lijst stemmen in de gemeenteraad om de leden van de OCMW-raden aan te stellen. Maar er zijn geen niet-Belgische-EU-burgers die kandidaat kunnen zijn» ⁽⁹⁾.

Uit de voorgaande overwegingen blijkt het volgende:

1. de uitoefening van mandaten in organen van openbare centra voor maatschappelijk welzijn behoort tot de politieke rechten in de zin van artikel 8 van de Grondwet, ongeacht of die mandaten via algemene rechtstreekse verkiezing worden toegewezen, dan wel indirect door de gemeenteraden;
2. het komt de federale wetgever toe vreemdelingen de mogelijkheid te geven - actief en passief - deel te nemen aan de verkiezing van de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn en in voorkomend geval van het vast bureau; volgens de Grondwet mag de federale wetgever dat evenwel alleen doen als hij krachtens een internationale of supranationale bepaling daartoe verplicht is jegens de burgers van de Europese Unie die niet de Belgische nationaliteit hebben;
3. in geen enkele bepaling van internationaal of supranationaal recht wordt thans opgelegd de onderdanen van de lidstaten van de Europese Unie actief en passief kiesrecht te geven bij de verkiezing van de organen van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, met uitzondering evenwel van de actieve deelneming van die onderdanen aan de verkiezing van de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn, wanneer die deelneming een prerogatief van de gemeenteraadsleden is ⁽¹⁰⁾."

⁽⁹⁾ *Parl. St.*, Senaat, 1998-99, nr. 1131/3, 26.

⁽¹⁰⁾ Burgers van de Europese Unie die tot gemeenteraadslid zijn gekozen, zullen dus kunnen deelnemen aan de verkiezing van de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn in de meeste gemeenten waar die leden indirect worden gekozen. Volgens richtlijn 94/80/EG mogen die tot gemeenteraadslid gekozen burgers immers alleen niet deelnemen aan "de benoeming van de kiescolleges van een parlementaire vergadering en evenmin aan de verkiezing van de leden daarvan" (artikel 5, lid 4).

3. Rekening houdende met het gegeven dat het internationaal recht en het institutioneel kader, zoals het hiervoor is uiteengezet, op dit punt ongewijzigd zijn gebleven, moet uit hetgeen voorafgaat worden geconcludeerd dat de zinsnede "of onderdaan van een andere lidstaat van de Europese Unie" moet worden geschrapt in het ontworpen artikel 7, eerste lid, 1°, van de organieke wet.

C. Het instellen van administratieve rechtscolleges en de procedure voor de Raad van State.

Sommige bepalingen van het ontwerp ⁽¹¹⁾ kennen, op het vlak van de verkiezing van de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn, bepaalde bevoegdheden toe aan het provinciaal administratief rechtscollege, de Raad voor verkiezingsbetwistingen, bedoeld in artikel 13 van het gemeentedecreet van 15 juli 2005, en onttrekken bijgevolg deze bevoegdheid aan de Bestendige Deputatie, optredend als administratief rechtscollege. Andere bepalingen ⁽¹²⁾ betreffen de procedure voor de Raad van State.

Om dezelfde redenen als uiteengezet in het advies 39.080/AV/3 ⁽¹³⁾ kan worden aanvaard dat in dit geval voldaan is aan de voorwaarden voor de toepassing van artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, zodat de decreetgever bevoegd kan worden geacht om bedoelde bepalingen aan te nemen.

D. Regeling in verband met de sociale zekerheid.

De wijziging aan de organieke wet, welke met artikel 33, 3°, van het ontwerp wordt beoogd, strekt ertoe te bepalen dat de ondervoorzitter van de raad voor

⁽¹¹⁾ Zie de artikelen 10, 14 en 44 van het ontwerp.

⁽¹²⁾ Zie de artikelen 10, 14 en 20 van het ontwerp.

⁽¹³⁾ Over een voorontwerp van decreet "houdende de wijziging van de Gemeentekieswet, de provinciekieswet, de wet betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven en de wet tot organisatie van de geautomatiseerde stemming", (*Parl. St.*, Vl. Parl., 2005-06, nr. 578/1 en nr. 579/1).

maatschappelijk welzijn dezelfde sociale zekerheidsregeling geniet als die welke van toepassing is op de schepenen van de gemeente waar de zetel van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn is gevestigd.

In dat verband dient te worden herinnerd aan hetgeen de Raad van State, afdeling wetgeving, in advies 30.150/3 ⁽¹⁴⁾ heeft opgemerkt:

"Het ontworpen artikel 38, eerste lid, van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn bepaalt dat de wedde en de socialezekerheidsregeling van de voorzitter door de raad voor maatschappelijk welzijn worden vastgesteld.

Op grond van hun bevoegdheid inzake persoonsgebonden aangelegenheden zijn de gemeenschappen bevoegd voor het beleid inzake maatschappelijk welzijn, "met inbegrip van de organieke regels betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn", onder voorbehoud van een aantal uitzonderingen die te dezen niet relevant zijn (artikel 5, § 1, II, 2°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen).

In zoverre de ontworpen bepaling, zoals de vigerende tekst van artikel 38, eerste lid, betrekking heeft op het vaststellen van de wedde van de voorzitter, gaat het om een aspect van de «organieke regels» betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn. Voor een dergelijke regeling zijn de gemeenschappen bevoegd.

De ontworpen wijziging beoogt echter ook, en vooral, een bepaling in artikel 38 van de organieke wet in te voegen in verband met de socialezekerheidsregeling voor de voorzitter. Aldus willen de stellers van het ontwerp het statuut van de voorzitters aanpassen aan dat van de schepenen, zoals dat geherwaardeerd is bij de wet van 4 mei 1999 tot verbetering van de bezoldigingsregeling en van het sociaal statuut van de lokale verkozenen (zie de memorie van toelichting).

De gemeenschappen zijn echter niet bevoegd om regelingen te treffen in verband met de sociale zekerheid, bijvoorbeeld door te voorzien in de mogelijkheid dat de voorzitter van de raad van een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn onderworpen wordt aan een of ander stelsel van de sociale zekerheid. Op grond van artikel 6, § 1, VI, vijfde lid, 12°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 is immers alleen de federale overheid daarvoor bevoegd".

De conclusie uit wat voorafgaat is dan ook dat de wijziging aan de organieke wet welke met artikel 33, 3°, van het ontwerp wordt beoogd, geen doorgang kan vinden.

⁽¹⁴⁾ Over een voorontwerp van "programmadecreet 2000", *Parl. St.*, Parl. D. Gem., 1999-2000, nr. 44/1.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Algemene opmerking

Uit de memorie van toelichting kan worden afgeleid dat thans slechts een gedeeltelijke wijziging van de organieke wet voorligt, inzonderheid wat betreft de organisatie en de werking van de raad voor maatschappelijk welzijn en het vast bureau, en dat het de bedoeling is om in een tweede fase de organieke wet, ook wat de andere aspecten betreft, geheel af te stemmen op het gemeentedecreet van 15 juli 2005. Gelet op dat uitgangspunt, waarbij thans slechts een gedeeltelijke wijziging voorligt en een volledige wijziging in het vooruitzicht wordt gesteld, heeft de afdeling wetgeving, mede gelet op het haar toegemeten tijdsbestek, niet op exhaustieve wijze onderzocht in welke mate de ontworpen wijzigingen een voldoende coherentie vertonen met de ongewijzigd gebleven bepalingen van de organieke wet ⁽¹⁵⁾.

Bijzondere opmerkingen

Artikel 3

De stellers van het ontwerp zullen in het licht van het grondwettelijke gelijkheids- en niet-discriminatiebeginsel op deugdelijke wijze moeten kunnen verantwoorden waarom de niet-verkiesbaarheidsvoorwaarde voor de leden van een gemeenteraad beperkt blijft tot welbepaalde misdrijven in de uitoefening van een gemeenteamt, terwijl er voor de leden van een raad voor maatschappelijk welzijn een niet-verkiesbaarheidsvoorwaarde is met betrekking tot dezelfde misdrijven, doch in de uitoefening van eender welk openbaar ambt (ontworpen artikel 7, tweede lid, van de organieke wet). Het verdient aanbeveling die verantwoording tot uitdrukking te brengen in de memorie van toelichting. De gemachtigde ambtenaar laat in dit verband nog weten dat een gelijkschakeling met de gemeenteraadsleden kan worden overwogen. Indien geen deugdelijke verantwoording voorhanden is voor het behoud van het verschil in behandeling, lijkt een gelijkschakeling met de gemeenteraadsleden in elk geval te moeten worden overwogen.

⁽¹⁵⁾ Zie bijvoorbeeld de artikelen 33, 1°, 46 en 47 van het ontwerp, waarin sprake is van "de voorzitter of de ondervoorzitter(s) van het OCMW", terwijl bijvoorbeeld in het ongewijzigde artikel 28, § 1, eerste lid, van de organieke wet sprake is van "de voorzitter van de raad van het OCMW".

Artikel 4

In het ontworpen artikel 9, a), van de organieke wet (artikel 4, 1°, van het ontwerp) moet het begrip "de gemeente" worden vervangen door het begrip "het ambtsgebied van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn".

Artikel 5

De stellers van het ontwerp zullen moeten nagaan of in het ontworpen artikel 11, § 1, tweede lid, van de organieke wet, benevens naar "de duur van de zittingsperiode van de gemeenteraad", niet eveneens naar "de duur van de zittingsperiode van de raad voor maatschappelijk welzijn" moet worden verwezen.

Artikel 8

De stellers van het ontwerp zullen in het licht van het grondwettelijke gelijkheids- en niet-discriminatiebeginsel op deugdelijke wijze moeten kunnen verantwoorden waarom in dit geval de voorkeur uitgaat naar "de jongste kandidaat in jaren" (ontworpen artikel 15, tweede lid, 3°, van de organieke wet), terwijl elders de voorkeur wordt gegeven aan "de oudste kandidaat" (ontworpen artikel 27, § 3, vijfde lid, van de organieke wet - artikel 24 van het ontwerp). Het verdient aanbeveling die verantwoording tot uitdrukking te brengen in de memorie van toelichting.

Artikel 10

Om elke twijfel hieromtrent weg te nemen, verdient het aanbeveling in het ontworpen artikel 18, negende lid, van de organieke wet uitdrukkelijk te bepalen dat het arrest ook ter kennis wordt gebracht van "de verzoeker".

Artikel 13

Gelet op de toelichting van de gemachtigde ambtenaar, dient de eerste zin van het ontworpen artikel 20bis van de organieke wet te worden vervolledigd met de zinsnede "..., waarbij de burgemeester wordt geacht een hogere rang in te nemen dan een schepen".

Artikel 16

Door het bevoegde lid van het auditoraat om uitleg verzocht omtrent, enerzijds, de toepassing van het ontworpen artikel 21*ter* van de organieke wet op de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn die tevens het ambt van schepen bekleedt, en, anderzijds, de samenhang met artikel 71 van het gemeentedecreet van 15 juli 2005, heeft de gemachtigde ambtenaar het volgende geantwoord:

"De hoedanigheid van schepen vloeit voort uit het mandaat van voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn. Het is dus evident dat wanneer de betrokkene afgezet wordt als voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn, hij niet langer lid van het schepencollege kan zijn.

Het is de logica zelf dat een OCMW-voorzitter al zijn functies moet kunnen uitoefenen, dus ook deze die hem in de gemeente zijn toevertrouwd. Als de Vlaamse Regering beslist een voorzitter als schepen af te zetten zal zij in dezelfde beslissing tot het besluit moeten komen dat hij ook als voorzitter van het OCMW is afgezet. Artikel 21*ter* beperkt zich niet enkel tot het kennelijk wangedrag of grove nalatigheid binnen zijn functie van OCMW-voorzitter in de enge zin van het woord."

Het verdient aanbeveling de bedoeling van de stellers van het ontwerp beter tot uitdrukking te brengen in het ontworpen artikel 21*ter* van de organieke wet.

Artikelen 21 en 32

De stellers van het ontwerp zullen moeten nagaan in hoeverre de wijziging van artikel 37 van de organieke wet (artikel 32 van het ontwerp) nog verenigbaar is met het ontworpen artikel 26 van de organieke wet (artikel 21 van het ontwerp), nu in vergelijking met de oorspronkelijke tekst van het ontworpen artikel 26, in de thans voorgelegde tekst uiteindelijk werd geopteerd voor een mogelijke vervanging van de burgemeester door een schepen.

Artikel 33

Aan het einde van het ontworpen artikel 38, vijfde lid, van de organieke wet (artikel 33, 2°, van het ontwerp) schrijve men: "..., terug aan de voorzitter, de ondervoorzitter of het lid".

Artikelen 37 en 38

In de ontworpen artikelen 41 en 43 van de organieke wet (resp. de artikelen 37 en 38 van het ontwerp) worden de voorwaarden betreffende de uitoefening (deeltijds-voltijds) van het ambt van secretaris en van ontvanger in het OCMW onder meer gekoppeld aan het bevolkingscijfer (lees: bevolkingsaantal) van de betrokken gemeente. Dat bevolkingsaantal wordt bepaald overeenkomstig artikel 5 van het gemeentedecreet van 15 juli 2005 (ontworpen artikel 6, § 3, van de organieke wet - artikel 2 van het ontwerp). Vraag is echter of niet in een overgangsregeling moet worden voorzien met betrekking tot de secretarissen en de ontvangers die in functie zijn van een OCMW waarvan de zetel gelegen is in een gemeente waarvan het bevolkingsaantal dermate is gewijzigd dat erdoor andere voorwaarden inzake de uitoefening van het ambt van secretaris of van ontvanger van toepassing worden.

De gemachtigde ambtenaar heeft in dat verband verklaard dat de nieuwe uitoefeningsvoorwaarden voor de eerste maal zullen gelden bij het vacant worden van het ambt en dat voor de in functie zijnde ambtenaar een wijziging van de uitoefeningsvoorwaarden van het ambt slechts mogelijk is mits akkoord van de betrokkene. De aldus uiteengezette overgangsregeling dient in het ontwerp te worden opgenomen.

Artikel 45

In het ontworpen artikel 104*bis*, § 1, eerste lid, 1°, schrijve men aan het einde "... die afhangen van het centrum;" in plaats van "... die onder het centrum ressorteren;". Op die wijze is er immers een grotere eenvormigheid op het vlak van de in de organieke wet gehanteerde terminologie, onder meer in de artikelen 55, § 1, en 94.

Artikel 48

1. Het eerste lid van artikel 48 strekt ertoe het decreet van 2 maart 1999 houdende de goedkeuring van het samenwerkingsakkoord van 9 december 1997⁽¹⁶⁾ op te heffen met ingang van 1 januari 2002. Met het tweede lid van artikel 48 wordt het

⁽¹⁶⁾ Samenwerkingsakkoord van 9 december 1997 tussen de federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, het Waalse gewest en de Duitstalige Gemeenschap betreffende de wijze van omslag van de kosten van de gewestelijke ontvangers en de wijze van de inhouding van de bijdrage in die kosten door de besturen.

samenwerkingsakkoord van 9 december 1997 opgezegd, eveneens met ingang van 1 januari 2002.

2. De instemming van de decreetgever met een door de Vlaamse Regering gesloten samenwerkingsakkoord, zoals bedoeld in artikel 92*bis*, § 1, tweede lid, BWHI, moet worden beschouwd als een handeling van hoog toezicht, in de vorm van een goedkeuring, te vergelijken met de instemming met verdragen, bedoeld in artikel 167, §§ 2 en 3, van de Grondwet. Vanuit materieelrechtelijk oogpunt is de instemmingsakte bijgevolg geen normatieve rechtshandeling. In dat opzicht moet worden aangenomen dat de "opheffing" van een decreet houdende goedkeuring van een samenwerkingsakkoord, dat vanuit temporeel oogpunt derhalve geen blijvende werking heeft, op zich geen enkel juridisch gevolg sorteert. Een samenwerkingsakkoord kan bijgevolg enkel uit het rechtsverkeer worden gehaald door de opzegging van het samenwerkingsakkoord zelf. Uit hetgeen voorafgaat volgt dan ook dat het eerste lid van artikel 48, dat voorziet in een opheffing van het instemmingsdecreet van 2 maart 1999, uit het ontwerp moet worden weggelaten. Aangezien bovendien moet worden aangenomen dat de opzegging van een samenwerkingsakkoord slechts kan worden gedaan door de organen die het samenwerkingsakkoord hebben gesloten ⁽¹⁷⁾, in dit geval de Vlaamse Regering, dient het tweede lid van artikel 48, dat voorziet in een opzegging van het samenwerkingsakkoord van 9 december 1997 door de decreetgever, eveneens uit het ontwerp te worden weggelaten.

3. Als gevolg van het weglaten van artikel 48 uit het ontwerp, dient ook artikel 54 van het ontwerp, dat voorziet in een overgangsregeling met betrekking tot de opzegging van bedoeld samenwerkingsakkoord, uit het ontwerp te worden weggelaten.

Artikel 49

In de memorie van toelichting worden de in artikel 49 bedoelde opheffingen niet nader toegelicht. Teneinde evenwel deze opheffingen te kunnen situeren in het geheel van het ontwerp, worden deze best nader verduidelijkt in de memorie.

⁽¹⁷⁾ Zie in dit verband: R. MOERENHOUT en J. SMETS, *De samenwerking tussen de federale Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten*, Kluwer, 1994, nr. 239-243.

Artikel 51

Er dient te worden nagegaan of in de opsomming van artikelen van het ontwerp welke in het in artikel 51 vermelde geval niet in werking treden, niet eveneens melding moet worden gemaakt van artikel 19 van het ontwerp, wat het ontworpen artikel 25, § 4, tweede lid, laatste zin, van de organieke wet betreft.

Artikel 53

In de mate dat artikel 53 van het ontwerp ook van toepassing is op de bepalingen van het gemeentedecreet van 15 juli 2005 waarin sprake is van de "financieel beheerder", verdient het aanbeveling een bepaling in de zin van artikel 53 op te nemen in het gemeentedecreet zelf.

De kamer was samengesteld uit

de Heren	M. VAN DAMME,	kamervoorzitter,
	J. BAERT, W. VAN VAERENBERGH,	staatsraden,
	A. SPRUYT, M. RIGAUX,	assessoren van de afdeling wetgeving,
Mevrouw	G. VERBERCKMOES,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. B. WEEKERS, auditeur.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

G. VERBERCKMOES

M. VAN DAMME